

Rek. 13/2023 om: Felles nordisk handling for mer kunnskap for å forebygge og bekjempe partnerdrap bedre

Rekommandasjonen har følgende ordlyd

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at nordiska ministerrådet gör en sammanställning av fungerande insatser för att motverka partnerdrap/dödligt våld i nära relationer.

Svar fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd for Ligestilling og LGBTI (MR-JÅM) byder rekommandation 13/2023 velkommen og deler Nordisk Råds opfattelse, at partnerdrab er et alvorligt samfundsproblem i alle de nordiske lande i tillæg til et alvorligt ligestillingsproblem som den yderste konsekvens af eskalerende kønsbaseret vold og vold i en nær relation.

På baggrund af rekommandationen har MR-JÅM inkluderet fokus på partnerdrab i sit kommende samarbejdsprogram for perioden 2025-2030 for under programperioden at have mulighed for at løfte indsatser til forebyggelse og bekæmpelse af partnerdrab.

Som Nordisk Råd anfører, er partnerdrab den yderste konsekvens af vold i en intim relation, og MR-JÅM arbejder også i indeværende samarbejdsprogramperiode med forebyggelse af kønsbaseret og seksuel vold. Blandt andet som reaktion på #MeToo-bevægelsen kortlagde MR-JÅM i 2018 virksomme indsatser mod seksuelle krænkelser og kønsbaseret vold, herunder ift. lovgivning, politik, uddannelse og sociale indsatser.

I relation til forebyggelse arbejder MR-JÅM med mænd og drenges rolle i arbejdet for ligestilling. Ved flere lejligheder i bl.a. 2017 og 2019 har MR-JÅM finansieret såkaldte "barbershop"-arrangementer, der sigter til at mobilisere mænd som forandringsagenter for ligestilling og kvinders rettigheder. I 2020 udarbejdedes rapporten "The Angry Internet", der med en efterfølgende konference sigtede til at identificere og forebygge online-fællesskaber, hvor unge mænd mobiliseres til vold mod kvinder. I 2023 offentliggjordes rapporten "Unga mäns psykiska ohälsa", der blandt andet belyser sammenhæng mellem psykisk mistro og vold.

I 2024 planlægges et studie af æresrelateret kønsbaseret vold i Norden, hvor blandt andet virksomme nationale indsatser skal identificeres og løftes frem. I 2023 afsluttedes et nordisk-baltisk samarbejdsprojekt, der skulle kompetenceopbygge nordiske og baltiske mandeorganisationer, der arbejder med voldsforebyggelse i nære relationer.



Pt. pågår dialog mellem MR-JÄM og Letland om endnu et samarbejdsprojekt i 2024, der skal identificere virksomme metoder til fagpersoners forebyggelse og håndtering af partnervold i de nordiske og baltiske lande og videreudvikle fælles metoder med særligt fokus på højrisikosager, hvor der fx kunne være risiko for partnerdrab.

Også i justitssektoren under Nordisk Ministerråd har arbejdet med at forebygge partnerdrab og vold i nære relationer høj prioritet. MR-JUST har således også i budget for 2024 angivet, at det under det svenske formandskab vil prioritere kampen mod vold mod kvinder, herunder særligt seksuel vold.

Endvidere diskuterede de nordiske justitsministre forebyggelse af vold i nære relationer på deres møde i Reykjavik den 18. september 2023. Norge tog initiativ til diskussionen og præsenterede landets nye indsatser for en mere systematisk forebyggelse af vold i hjemmet, herunder etableringen af en national kommission, der skal vurdere sager om partnerdrab, samt forslaget om en elektronisk kontrol af besøgs- og kontaktforbud (omvendt voldsalarm). På dette grundlag udvekslede ministrene erfaringer angående deres nuværende arbejde med at forebygge vold i nære relationer, og hvordan man kan lære af hinanden og samarbejde om dette i fremtiden.

Emnet blev desuden diskuteret på et møde mellem de nordiske og baltiske justitsministre i 2023.

Desuden gennemførtes i justitssektoren i 2019 en udredning angående de menneskeretlige rammer for kontakt- og opholdsforbud med henblik på at forebygge chikane eller kriminel adfærd over for en tidligere partner. Denne udredning kan bruges af de nordiske lande til lovgivning om kontakt- eller opholdsforbud for at forebygge partnerdrab.

Endelig vil også social- og sundhedssektoren under Nordisk Ministerråd i den kommende samarbejdsprogramperiode 2025-2030 inkludere et delmål i MR-S's samarbejdsprogram om at arbejde for, at ingen udsættes for psykisk eller fysisk vold og undertrykkelse, og at vold i nære relationer forebygges og bekæmpes.

Nordisk Ministerråd anser dermed, at rekommandationen er opfyldt.

København, den 8. januar 2024

Karen Ellemann